

Zdraví obyvatel – co lze a nelze ovlivnit zdravotní politikou obce

Kateřina Janovská

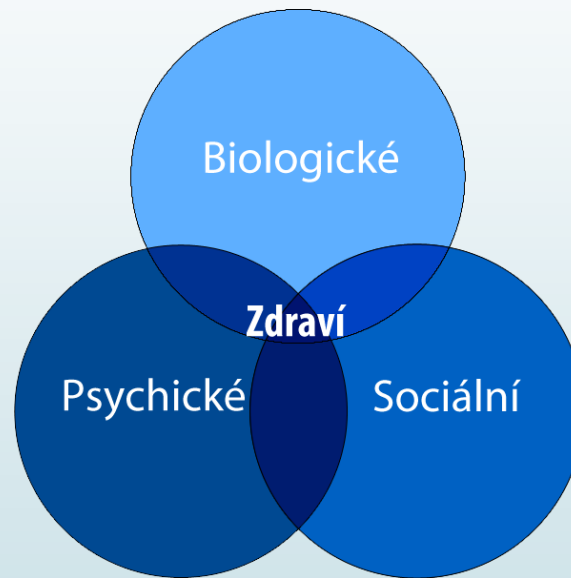
Národní síť podpory zdraví, z.s.

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ

Co je to zdraví ?

Stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, nikoliv pouze nepřítomnost známek nemoci (WHO)

→ **Zdraví = životní pohoda**

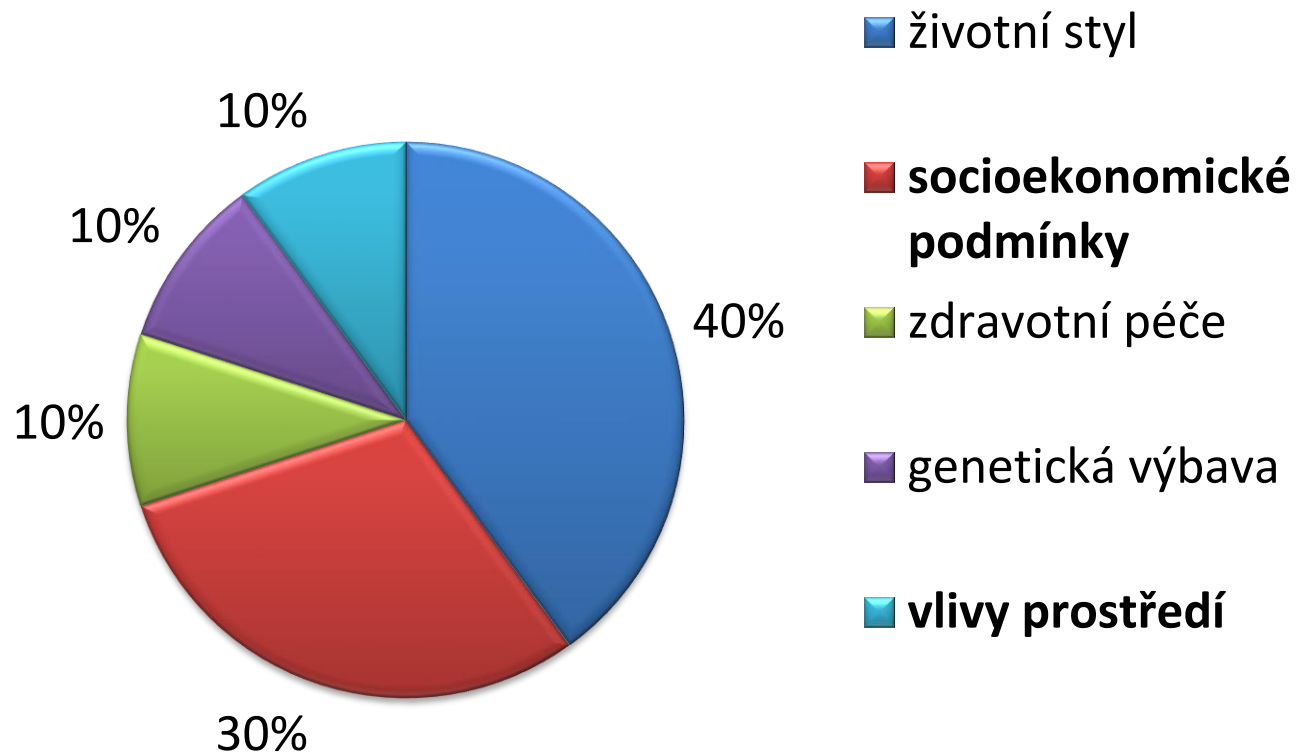
Zdraví = životní pohoda

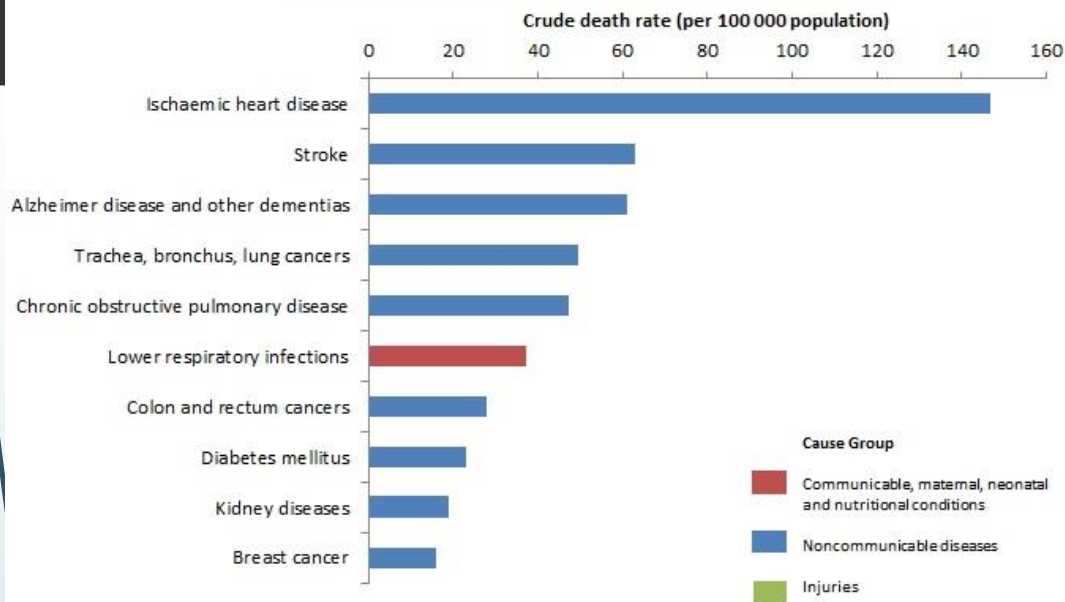
Determinanty zdraví

Determinanty zdraví

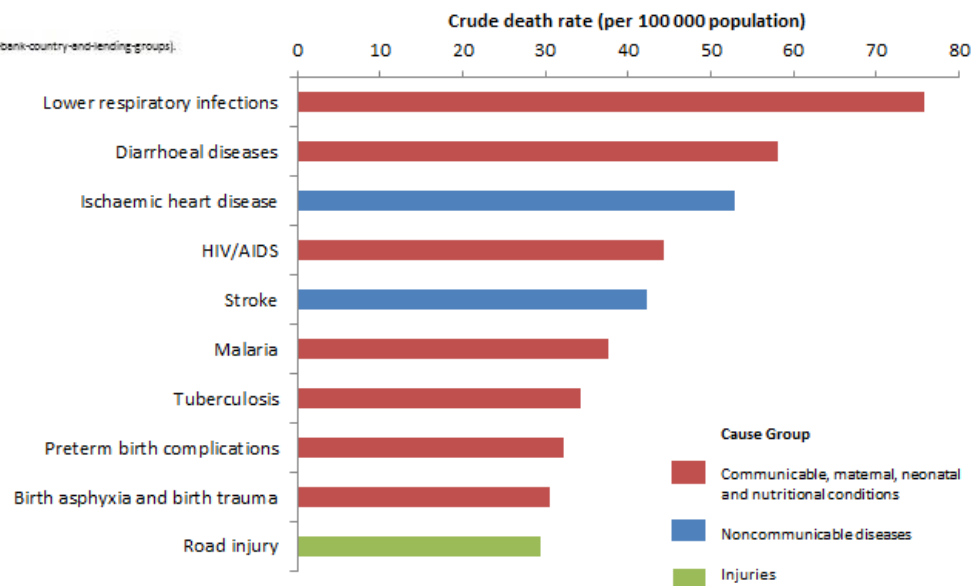

Top 10 causes of deaths in high-income countries in 2016

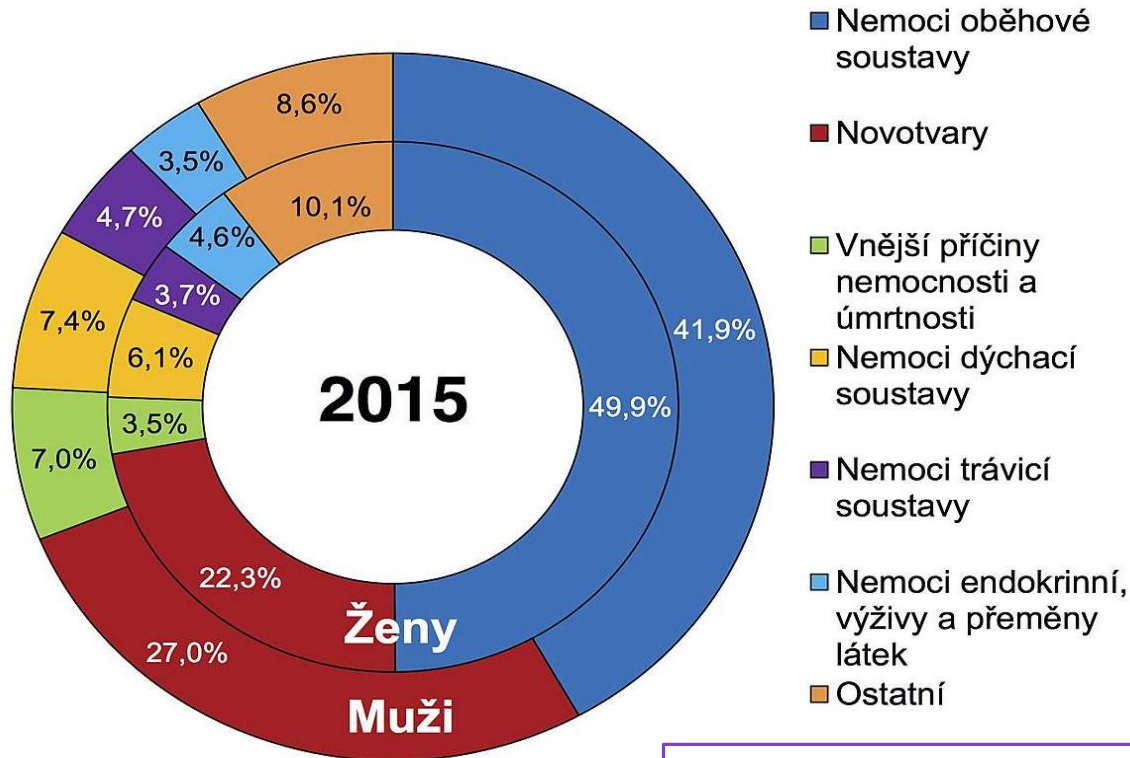
Source: Global Health Estimates 2016: Deaths by Cause, Age, Sex, by Country and by Region, 2000-2016. Geneva, World Health Organization, 2018.
World Bank list of economies (June 2017). Washington, DC: The World Bank Group, 2017 (<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906319-world-bank-country-and-lending-groups>).

Top 10 causes of deaths in low-income countries in 2016

Source: Global Health Estimates 2016: Deaths by Cause, Age, Sex, by Country and by Region, 2000-2016. Geneva, World Health Organization, 2018.
World Bank list of economies (June 2017). Washington, DC: The World Bank Group, 2017 (<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906319-world-bank-country-and-lending-groups>).

Struktura úmrtnosti ČR 2015

V evropském regionu se týká **chronických neinfekčních onemocnění:**

>85% úmrtí

>75% nákladů na zdravotní péči

Investicemi do péče o zdraví šetříme výdaje za zdravotní péči.

- Vhodnou **péčí o zdraví** lze zabránit rozvoji nebo jej významně oddálit:
- **až 80%** srdečně-cévních nemocí
- **až 80%** onemocnění cukrovkou 2. typu
- **až 40%** nádorových onemocnění

- **Jen 3% z nákladů na zdravotní péči jsou v ČR vynakládány na prevenci ...**

➤ Zpráva WHO, 2005

Péče o zdraví – čili prevence je základní součástí v boji proti civilizačním chorobám, které nejvýrazněji negativně ovlivňují kvalitu života a jejichž léčba si většinou vyžaduje dlouhodobé a značné výdaje.

Nestačí usilovat o ekonomickou reformu zdravotnických zařízení ani zvyšovat náklady na provoz ambulancí a nemocnic. Cesta k prodloužení délky života ve zdraví vede přes primární prevenci a ovlivnění hlavních determinant zdraví.

■ (hlavní hygienik MUDr. Ivo Valenta, 2012)

Zdravotní péče

Péče o zdraví

Prevence je ve srovnání s léčbou

- **Účinnější**
- **Úspornější**
- **Příjemnější**
- **Méně zatěžující**

Jen 3% z nákladů na zdravotní péči jsou vynakládány na prevenci

Příklad vlivu determinant zdraví:

Města tvoří podmínky pro zdraví

- Linie **zdravotní péče** → zajištění a rozvoj zdravotní péče vč. preventivní péče na území města (odbor zdravotnictví).
 - *Primárně zodpovídá stát, resp. zdravotní pojišťovny a smluvní poskytovatelé.*
- Linie **péče o zdraví** → životní styl, zdravotní gramotnost populace, podmínky příznivé lidskému zdraví ve městech (kancelář Zdravého města, odbor životního prostředí, odbor školství, odbor sociální).
 - *Primárně je péče o zdraví zodpovědností občanů.*

Zdravotní péče – současná riziková místa

- ▶ Velmi rozdílná situace – Praha, Brno x okrajové části země
- ▶ Nedostatek lékařů primární péče: praktických lékařů, praktických lékařů pro děti a dorost, stomatologů
- ▶ Nedostatek některých ambulantních specialistů – místní a časová nedostupnost: např. ortopedie, neurologie, psychiatrie (zejména dětská) ...
- ▶ Nedostatek lůžek následné péče, přetrvávající bariéry mezi sociální a zdravotní péčí– sociálně zdravotní lůžka, domovy pro seniory...
- ▶ Bariéry pro sociálně vyloučené osoby, cizince...

Jak na životní styl dětí, rodin,
občanů?

Zemědělská revoluce, průmyslová revoluce,

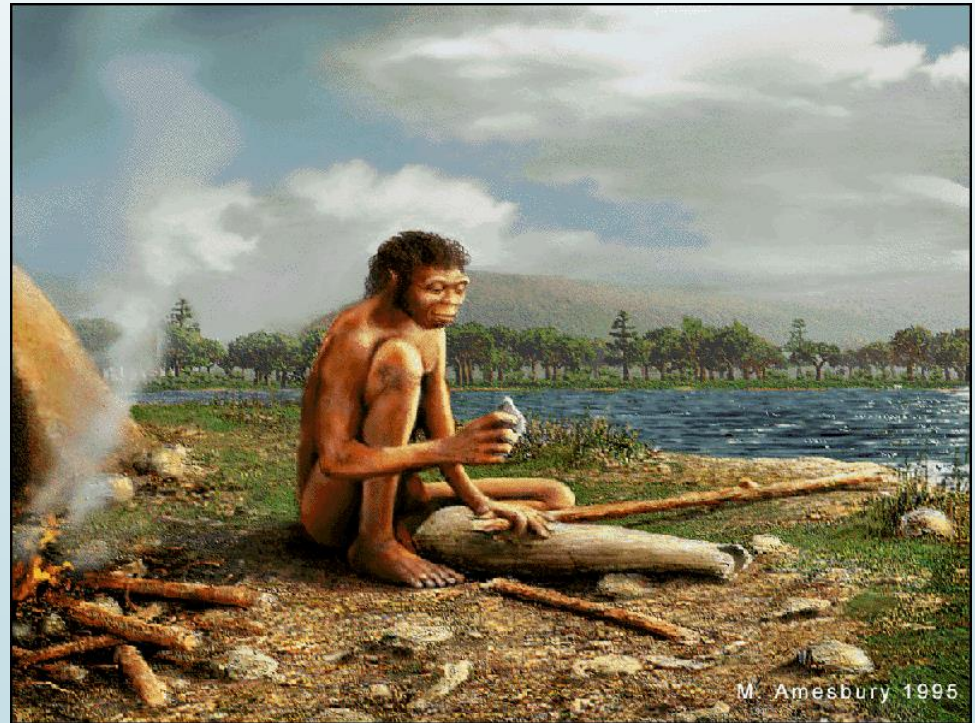
Náš geologický věk ... Antropocén

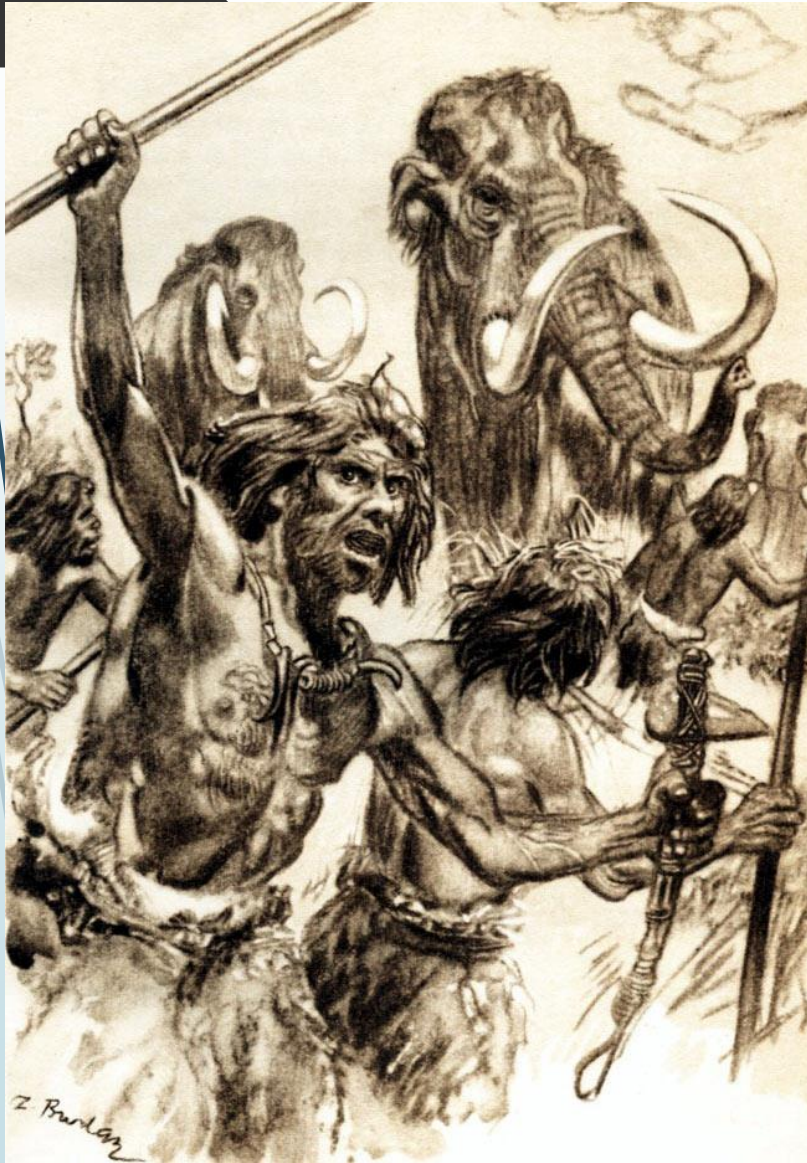

Rozvoj individuality vs Rozpad rodiny a komunity

Zdravý životní styl ?

-
- A dark grey arrow points to the right from the top left. Several thin, curved lines in shades of blue and grey originate from the left side and sweep across the slide.
- „Přirozené chování“ v dnešním nepřirozeném světě vede k problémům (nejen zdravotním)
 - „Zdravý životní styl“ není člověku vrozený, musíme se ho naučit
 - Naučit ovšem nestačí (znalosti – dovednosti – postoj)
 - Můžeme ve městech pomoci?

Péče o zdraví – možnosti měst

- Základem musí být analýza rizik, znalost zdravotního stavu obyvatel.
- Postupy „Evidence Based“
- **Životní styl:**
 - **Osvěta:** veřejnost, školy, spolky, dotace...
médiá, besedy...
 - **Investice do infrastruktury pro aktivní mobilitu a sport** – chůze, cyklodoprava, veřejná doprava, hřiště,
 - **Kampaně:** Dny zdraví, Den bez tabáku, Den bez úrazů...
 - **Pozitivní vzory:** ocenění, motivační akce...

Péče o prostředí

- **Příprava na demografické změny:** sociální a zdravotní služby, motivační programy pro rodiny a děti, pro preseniorskou kategorii 50+, pro seniory, workoutové prvky, komunikace a informace...
- **Adaptace na klimatické změny:** hospodaření s vodou, vodní prvky, povrchy, komunikace a informace...
- **Podmínky pro aktivní mobilitu:** chůze!!!, cyklodoprava, veřejná doprava ...
- Sociální politika, sociální začleňování
- **Bezpečné prostředí:** kriminalita, úrazy, omezení návykového chování
- Otevřená hřiště...a mnoho dalších

Příklady

Cyklostezka Bečva – nový způsob poznání Valašska!

Lešná
Lešná
Anglický zámecký park, patříci mezi nejbohatší parky severní a východní Moravy. www.muzeumvalassko.cz

Valašské Meziříčí
Městská památková zóna se 47 domy v historickém centru, zajímavé kostely. Unikátní Moravská gobelínová manufaktura. Zámek Kinských s rozsáhlou zahradou a zámek Zerotínů. Muzeum valašských strašidel, veřejná hvězdárna. Nádherný areál aquaparku s venkovním koupalištěm leží přímo u cyklostezky. Z města vychází 5 naučných stezek. **Tel.:** 571 615 200, 775 109 809, www.agenturavia.eu

Mikulůvka
Zajímavá je dřevěná zvonice z roku 1906 a bývalý vodní mlýn s expozicí historie obce. Koupaliště. Východisko MTB cyklotrasy směřující na západ do Hostýnských vrchů. www.mikuluvka.cz

Práno
Práno

Jablunka
Jablunka

Vsetín
Historické jádro leží 40 metrů nad Bečvou a vytváří tak jedinečné panorama, kterému dominuje zámek, sídlo Muzea regionu Valašsko (www.muzeumvalassko.cz). Navštívit můžete zámekovou věž, Zámeckou galerii, veřejnou hvězdárnu, koupaliště. Východisko cykloturistických tras. **Tel.:** 571 441 441, www.vsetin.mic.cz

Lešná
Lešná
Anglický zámecký park, patříci mezi nejbohatší parky severní a východní Moravy. www.muzeumvalassko.cz

Valašské Meziříčí
Valašské Meziříčí

Jarcová
Nad obcí dřevěná turistická rozhledna (14 metrů) ve výšce 476 m n. m. www.jarcova.cz

Bystrická
Bystrická
Přehrada Bystrická
Rekreační místo, nádrž o rozloze 37 ha. Přehrada je vhodná k provozování vodních sportů i rybaření. Cyklotrasy směřující do Valašské Bystrice a na hřeben Vsetínských vrchů. www.bystricka.cz

Velká Lhota
Obec s ojedinelým dřevěným evangelickým „tolerancním“ kostelem z 18. století. Pobyval zde autor Broučků J. Karafiát. www.velkahlota.cz

Vsacký Cáb
Výhledový vrchol a horský hotel na hřebeni Vsetínských vrchů. Východisko cykloturistických tras vhodných pro horská kola. Nabízí např. hřebenovou trasu směřující přes Vsačku Tanečníci na Soláně s překvapujícími výhledy. Z Cyklostezky Bečva dostupný z Halenkova údolím Ditovce, ze Vsetína přes Dušnou. www.vsackycab.wz.cz

Janová
Janová

Huslenky
Huslenky

Nový Hrozenkov
Nový Hrozenkov
Antonina Strnadla – znalec tohoto kraje. Krasné přírodní koupaliště „Na Stanoch“. Údolím Vranča vede přístupová cesta na hřeben Javorníků. **Tel.:** 571 451 806, 606 783 442, www.novyhrozenkov.cz

Kohútka
Kohútka

Radhošť
Radhošť (1129 m n. m.)
Pověstmi o uctívání boha Radegasta opředený vrchol (1192 m n. m.). Na vrcholu stojí dřevěná kaple zasvěcená sv. Cyrilovi a Metoději. Hřebenová trasa na Pustevnách vede kolem sochy Radegasta. www.pustevny.cz

Pustevny
Pustevny
a Mamánka (hotel), zvonice i vyhlídka Cyrilka jsou národní kulturní památkou (www.vmp.cz). Důležitá křižovatka turistických cest. Jeden z výchozích bodů k soše Radegasta, na bájnou horu Radhošť i k naučným stezkám (www.pustevny.cz), 6 km sjezd na koloběžce do údolí. www.beskydysport.cz, www.kolobezky.eu

Rožnov pod Radhoštěm
Rožnov pod Radhoštěm
Průjezd městem vás nadchne, cyklostezka vede parkem sousedícím s Valašským muzeem v přírodě (www.vmp.cz). Tato jedinečná národní přírodní a kulturní památka byla založena v roce 1925 a zahrnuje na 100 památkových objektů soustředěných ve čtyřech areálech. K zábavě, sportu a relaxaci slouží koupaliště, zábavní Gibon park (www.gibon-park.cz), Valašský golfový klub (www.golf-roznov.cz) i Rožnovské pívni lázně s pivovarem (www.roznovskepivni.cz). Ve městě u Videčského mostu se kříží pět dálkových cyklotras. **Tel.:** 571 652 444, www.roznov.cz

Valašská Bystrice
Zajímavá valašská obec známá chráněnými hroby portášů (strážců hranic), jejichž velitelé zde pobývali. Z Cyklostezky Bečva jsou Velká Lhota i Valašská Bystrice dostupné z Bystrického nebo z Rožnova p. Radhoštěm. www.valasskabystrice.cz, **Tel.:** 571 759 716, 725 611 740

Karolinka
Karolinka
Na začátku údolí Ratkov láká k návštěvě proslulý Ratkovský šenk, který leží uprostřed unikátního souboru 26 zachovalých srubových dřevěnic. **Tel.:** 739 322 851, 571 450 421, www.karolinka.cz

Solán
Solán (860 m n. m.)
Vyhledávaný cíl na hřebeni Vsetínských vrchů. Zajímavostí je nová zvonice, která slouží jako galerie a informační centrum, i soubor dřevěných soch v jejím okolí. **Tel.:** 604 824 274, 571 644 027, www.zvonice.eu

Rozhledna Súkenická (Čarták)
Rozhledna Súkenická (Čarták) (952 m n. m.)
30 m vysoká rozhledna nabízí krásné výhledy na hřebeni Beskyd, Vsetínských vrchů i Javorníků. www.cartak.cz

Velké Karlovice
Velké Karlovice
Obec s řadou pozoruhodných míst, jakými jsou Karlovo muzeum a sousedící dřevěný kostel Panny Marie Sněžné, Karlovo fojtství v údolí Bzové, tradiční, stovky let staré dřevěnice, dřevěné kapličky či židovský hřbitov. Unikátní přírodní lokality, jakými je např. prales Razuza, horské louky nebo lesní jezero. K vybavenosti patří koupaliště, termální lázně, bowling, golfové hřiště, lanový park, cyklistický areál. **Tel.:** www.velkekarlovice.cz, **Tel.:** 571 444 039

Horní Bečva
Horní Bečva
Výchozí místo pro řadu výletů, přehrada, přírodní koupání, stravování, ubytování. www.hornibečva.cz

Rozhledna Súkenická (Čarták)
Rozhledna Súkenická (Čarták) (952 m n. m.)
30 m vysoká rozhledna nabízí krásné výhledy na hřebeni Beskyd, Vsetínských vrchů i Javorníků. www.cartak.cz

Informace o ubytování najdete na www.vychodni-morava.cz

EM PEDICE

Zdroj: <http://www.in-site.cz/en/portfolio/storks-nest-nodefield-reference-t2>

Ne vždy se vše podaří...

-- VYBER TÉMA --

-- vyber území --

Zobrazit jen detailně zpracované dobré praxe

DETAILNĚ ZPRACOVANÉ DOBRÉ PRAXE

Knihovna jako komunitní a vzdělávací centrum
VSETÍN

Nový Komunitní dům seniorů

HODONÍN

Zástupci města, Městské bytové správy Hodonín a dodavatele stavby otevřeli ve středu slavnostně..

Smart region

KRAJ VYSOČINA

Rozvoj Kraje Vysočina je úzce spjat s maximálním využíváním moderních technologií, prostřednictvím..

Projekt komunitního kompostování "Spolu 8bio"

PRAHA 8

Pilotní projekt komunitního kompostování spustila MČ Praha 8 ve spolupráci se spolkem Ekodomov..

MHD bude ve městě zdarma

LITOMĚŘICE

Litoměřice berou životní prostředí a zdraví svých obyvatel vážně...

Informační kampaň k aplikaci Záchranka

Kampaně a další

- Dny zdraví
- Den země
- Den boje proti kouření – Světový den bez tabáku
- Světový den zdraví
- Den boje proti melanomu
- Světový den ledvin
- Světový den boje proti HIV/AIDS...
- Den bez úrazů
- Zdravá snídane
- Cvičení v parku
- Městské hry a jednorázové i celoroční soutěže....

Sloučení osobní a společné odpovědnosti

➔ Odpovědnost osobní

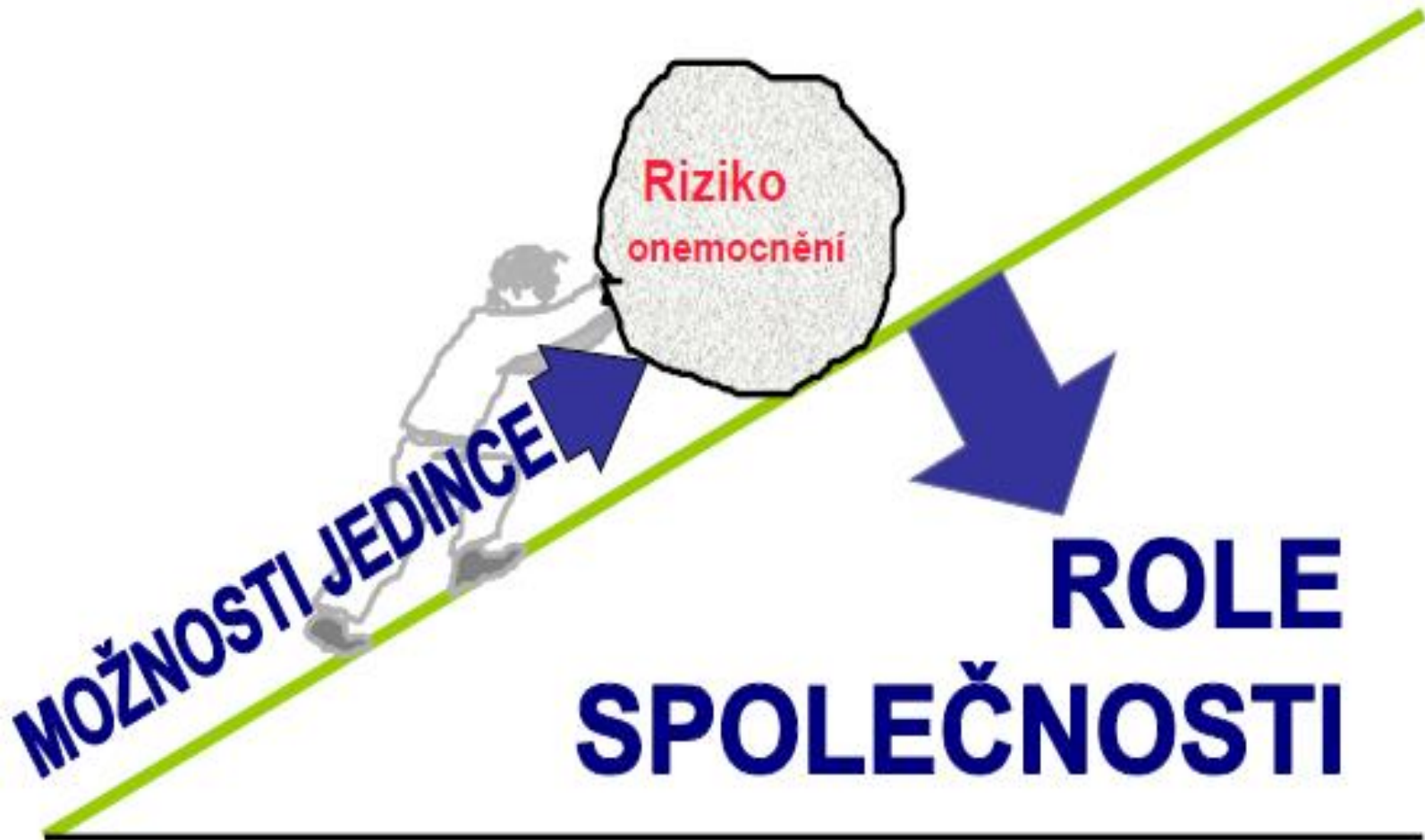
„Nikdo se nemůže o své zdraví postarat lépe než vy sami“

➔ Odpovědnost společnosti

„Vytvořte takové prostředí, ve kterém je zdravá volba tou nejjednodušší“

(Ottawská deklarace)

MOŽNOSTI JEDINCE A ROLE SPOLEČNOSTI

Zdravotní plán města

- Strategický materiál se střednědobým dosahem (5 let)
- Vyjadřuje zájem města vytvořit podmínky pro dobré zdraví svých občanů
- Základem je analýza zdravotního stavu a analýza rizik (SWOT, metoda stromu ad.)
- Shrnuje různé oblasti dle zájmu a potřeb konkrétního města – zdraví mladých, zdravé stárnutí, řešení návykových látek, zdravé prostředí, mobilizace partnerů pro zdraví atd.
- Maximálně konkrétní: cíle –opatření – aktivity. Garant, realizátor, náklady, zdroje, indikátory, termíny.
- V souladu s celostátní strategií Zdraví 2020.

MANUÁL PRO ZDRAVOTNÍ PLÁN MĚSTA

Metodický materiál

Obsah:

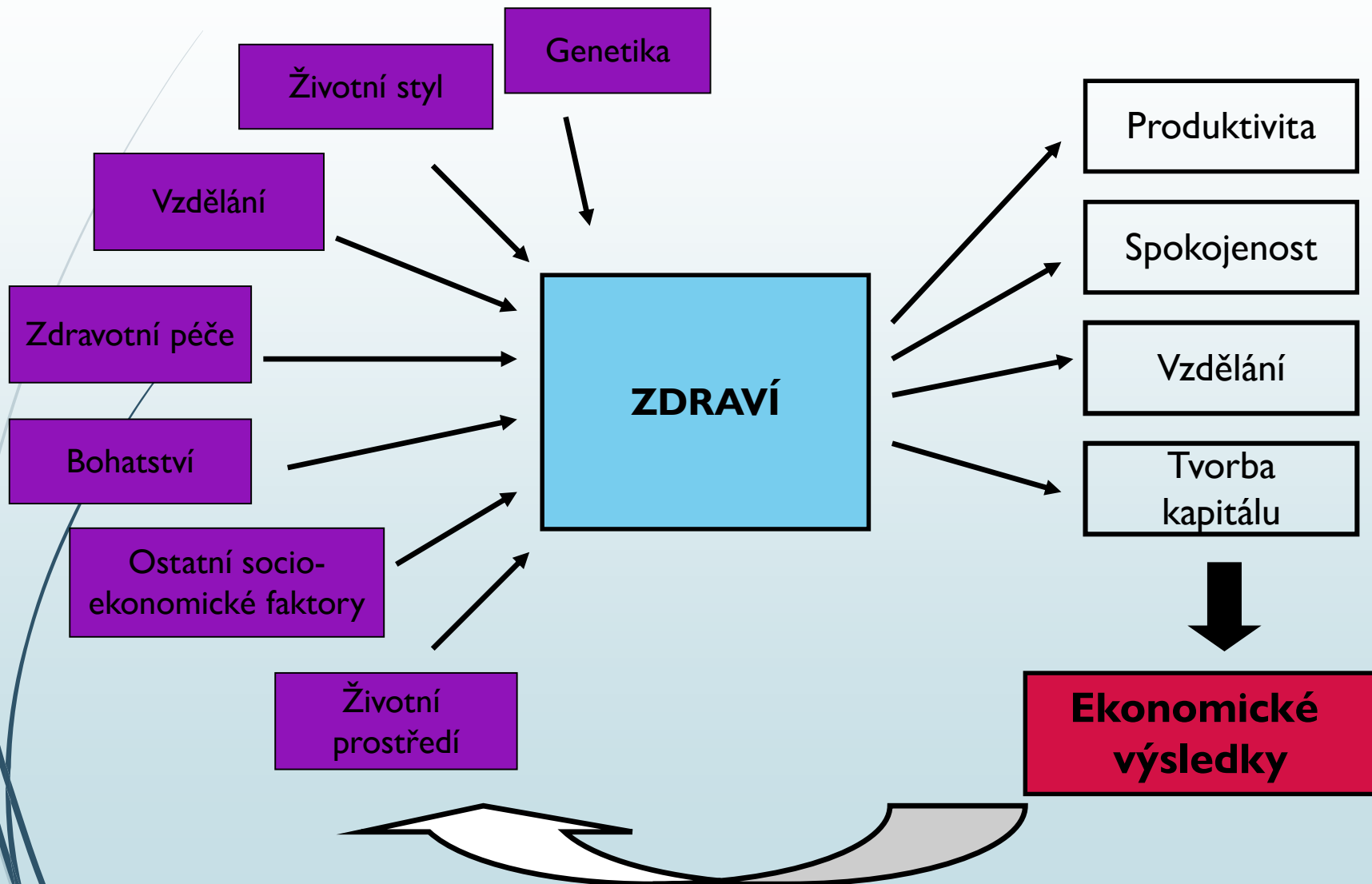
- A. Úvod do problematiky
- B. Indikátory zdravotního stavu
- C. Příprava Zdravotního plánu
- D. Realizace a vyhodnocování Zdravotního plánu
- E. Informace, zkušenosti, inspirace
- F. Spolupracující instituce a organizace

Tematické přílohy:

- Podpora zdraví seniorů (zdravé stárnutí)

Zdraví znamená bohatství

36

KONTAKT:

MVDr. Kateřina Janovská
Národní síť podpory zdraví, z.s.
Mail: katerina.janovska@nspz.cz
Tel.: 602 537 880
Web: www.nspz.cz

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ

Děkuji za pozornost